

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.185/2019/10.

A tanács tagjai:

Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Vojnitsné dr. Kisfaludy Atala előadó bíró

Dr. Bajnok István bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Dr. Takács János ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Dr. Toldi Ibolya Anikó ügyvéd

A per tárgya:

Kegyeleti jogsértés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél/felek:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.707/2018/6/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Balassagyarmati Törvényszék 20.P.20.902/2017/17.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes tulajdonában álló ... helyrajzi szám alatti ingatlan területén pontosan meg nem határozható időpontban idősebb báró ... síremléke került felállításra. A korabeli haláleseti értesítő szerint a néhai 1927. június 4-én hunyt el és kívánsága szerint ... helyezték örök nyugalomra. Szintén ..., de pontosan meg nem határozható helyen és időben került sor a felperes további hozzátartozóinak ..., illetőleg ... eltemetésére.

Az alperes tulajdonában lévő külterületi bekerítetlen ingatlanon egészen 2014-ig kőkereszt állt, amely ... felperesi hozzátartozó emlékét hivatott volt szolgálni. Egy 2014-ben történt felperesi látogatáskor a kőkereszt már ledőlt állapotban volt, a későbbiekben pedig eltűnt a területről. Az alperes a tulajdonát képező területeken időközben tiltó táblákat helyezett el, amelyeken felhívta a nem kívánatos személyek figyelmét arra is, hogy kutyával őrzött magánterületről van szó, amely folyamatos videókamerás ellenőrzés alatt is áll.

A felperes kegyeleti jog gyakorlásával kapcsolatos 2017. év során megküldött levélre adott válaszában az alperes annak igazolását kérte a felperestől, hogy ténylegesen az ő tulajdonában lévő területen kerültek eltemetésre a felperes által hivatkozott hozzátartozói.

A kereseti kérelem és az ellenkérelem

- [2] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes kegyeleti jogot sértett, kötelezze az alperest, hogy hagyja abba a jogsértést és tiltsa el a további jogsértéstől, valamint a sérelmes helyzetet akként szüntesse meg, hogy egyrésztől biztosítsa a felperes részére, hogy akár hozzátartozóival együtt szabadon látogathassa néhai hozzátartozói, nevezetesen ..., ... és ... nyughelyét ... külterületen található ... helyrajzi számú ingatlanon és ott kegyeleti jogát gyakorolhassa és ezen sírnak a megközelítését a szintén az alperes tulajdonát képező ... helyrajzi szám alatti ingatlanon keresztül, azaz a kúria épülete felől biztosítsa. Kérte továbbá, hogy az alperes az elhunytak síremlékét és sírhelyét saját költségén eredeti állapotában állítsa helyre.
- [3] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítást kérte. Álláspontja szerint báró ... tekintetében a kegyeleti jog gyakorlását semmiben nem korlátozta, az emlékhely megrongálásához nem volt köze, azt a bekerítetlen területen bárki elkövethette, mint ahogy a tulajdonát képező más területeken is az elmúlt években több rongálás történt. Kijelentette, hogy eddig sem tette, de a jövőben sem kívánja korlátozni felperest a kegyeleti jogának gyakorlásában, valamint a síremlék helyreállításának költségei sem terhelhetik őt.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

- [4] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.
A csatolt okiratok szerint bizonyítottnak találta, hogy a felperes hozzátartozói viszonyban áll néhai ..., ... és ..., ugyanakkor megállapította, hogy a felperes csupán ... vonatkozásában tudta igazolni, hogy ... került eltemetésre. ... haláleseti értesítője ugyan tartalmazta ... családi sírkertre utalást, azonban más egyéb temetkezési helyre utaló létesítményre maga a felperes sem hivatkozott. ... esetében a tényleges eltemetésére utaló egyetlen felperes által csatolt bizonyíték a ... eltemetés tényét rögzítette amellet, hogy a későbbiekben kerülhet majd sor a családi sírkertben történő örök nyugalomra helyezésre. A felperes által csatolt levelezésből megállapította, hogy az alperesnek tudomása volt arról, hogy a felperes hozzátartozói ... eltemetésre kerültek, ugyanakkor a sírok pontos helye nem volt felderíthető ezen okirati bizonyítékokból sem. A felperes személyes előadása, valamint ... tanúvallomása alapján megállapította, hogy a kőkeresztet a felperes, mint környékbeli vadásztársasági tag, vadászata során több alkalommal felkereste, legutoljára 2014-ben, amikor már a kőkereszt felső része le volt törve. Amíg az alperes tulajdonába nem került a perbeli ingatlan, addig az állami tulajdonú erdészet, vagy állami gazdaság gondozta a síremlék környékét.
- [5] Rögzítette, hogy a felek közötti viszony megromlásának az volt az oka, hogy az alperes megszerezte a korábban a felperesi család tulajdonát képező kastélyt és annak környezetét, valamint a tulajdonlással kapcsolatban a felperes családja különböző peres eljárásokat indított.
A csatolt okiratok alapján rögzítette, hogy 1997-ben fordult levéllel a felperes a kegyeleti jog gyakorlása miatt az alperes londoni címére postázott küldeménynel, mely visszautasításra került az

alperes részéről, majd ezután 2017-ig egyéb felszólítás nem történt írásban.

Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a megromlott viszony, illetőleg az alperes azon cselekedete, hogy a területét különböző táblák kihelyezésével próbálta védeni, a felperesben azt a tévképzetet keltette, hogy az alperes a kegyeleti jog gyakorlásában kívánja megakadályozni a felperest és családját és ezt kívánta tisztázni 2017-ben a jogi képviselője útján intézett levelével.

- [6] Arra a következtetésre jutott, hogy a kegyeleti jog gyakorlásának korlátozását a felperes semmivel sem tudta bizonyítani. Az időközben leromlott síremlék közútról nem, de a bekerítetlen terület felől szabadon megközelíthető, a tulajdonos jogosultságai figyelembevételével a kegyeleti jog szabadon gyakorolható. Kifejtette, hogy kényelmi szempontok a kegyeleti jog gyakorlásánál nem vehetők figyelembe és az alperes nem kötelezhető arra, hogy a kúria épülete felőli ... alatti zárt területéről a megközelítést biztosítsa. Nem találta bizonyítottnak továbbá a felperes azon állítását sem, hogy az alperes a kőkeresztet megrongálta és rögzítette, hogy az ingatlan tulajdonosának egyébként sincsen állagmegóvási kötelezettsége a tulajdonát nem képező emlékhelyek, illetőleg sírhelyek vonatkozásában, annak gondozása egyértelműen a kegyeleti jog jogosultját illeti meg, illetőleg terheli. Így mindezek alapján a keresetet elutasította.
- [7] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Határozata indokolásában rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes nem bizonyította, hogy az elhunyt hozzátartozója iránti kegyeleti jogát az alperes megsértette, korlátozta, illetve akadályozta, valamint azt sem, hogy mindhárom rokonát azonos helyen temették el a ... hrsz. alatti ingatlanon. Kifejtette, hogy a felperes az elsőfokú eljárás során többször is következetesen sírokat jelölt meg, mely egyértelműen a három személy külön eltemetésére utal és idősebb ... évi gyászjelentéséből az ő pontos temetkezési helye sem állapítható meg, a kőkereszt csupán valószínűsíti, hogy itt temették el. A fenti ingatlanon több sírhant, síremlék nem volt. Az ún. családi sírkert pontos helyszíne ismeretlen ... gyászjelentése ezt nem igazolja és báró ... tekintetében is csak az volt igazolt, hogy ... a ... temetőben temették el. Az alperes 1996. március 23-án kelt nyilatkozata és az ... Vidéki Erdőgazdasági 1994 évi levele sem bizonyítja a rokonok perbeli ingatlanon való eltemetését, az csak úgy értelmezhető, hogy nem vonták kétségbe a felperes azon állítását, hogy rokonai az adott ingatlanban kerültek eltemetésre.
- [8] Az 1996. március 23. napján kelt egyszerű okiratba foglalt alperesi nyilatkozatot, mely feltételes volt és a tulajdonszerzés megtámadásáról való lemondáshoz kötődött úgy értékelte, hogy az csak annak a bizonyítására volt alkalmas, hogy az alperes már 1996-ban is egyértelműen elzárkózott attól, hogy a kegyeleti jog gyakorlására a ... helyrajzi számú ingatlanon keresztül kerüljön sor.
- [9] Rámutatott arra, hogy a fenti ingatlan, valamint a ... alatti ingatlan tulajdonosaként az alperes rendelkezési jogából következően jogosult a magántulajdonát táblák kihelyezésével jelezni és arra a belépést általánosságban tilalmazni, valamint egyik ingatlanát bekeríteni és őriztetni, ami nem kegyeleti jogot sértő magatartás. Önmagában az a tény, hogy korábban az egyik ingatlanban a felperes egyik rokonát temették el, illetve emlékére kőkeresztet állítottak, javára kegyeleti joga gyakorlásához egyik ingatlanra sem keletkeztet az ingatlan mindenkori tulajdonosával szemben, dologi jogi jellegű, szabadon gyakorolható használati jogot, a kegyeleti jog gyakorlásához előzetes egyeztetés szükséges a tulajdonossal. A perbeli adatok szerint ezt a felperes az alpereshez intézett 2017. július 19. napján kelt levelével gyakorolta csak és az általa javasolt konkrét út megjelölése nélkül. A felperes fellebbezési előadása szerint 2016. novemberéig a ... hrsz. alatti ingatlan bekerítése és őrzése ellenére az alperessel való előzetes egyeztetés nélkül másik úton látogatta bekerítetlen másik ingatlanon álló sírokat és síremléket. A felperes nem bizonyította, hogy az alperes 2016-ban a sírhely látogatását kifejezetten megtiltotta, ezt az alperes a felperes 2017 július

19. napján kelt levelére küldött válasziratában sem tette, csak azt jelezte, hogy ilyen igénye a felperesnek korábban nem volt, ezért a megbeszéléshez először a temetkezés tényét kellene bizonyítania.

- [10] Hangsúlyozta a másodfokú bíróság azt is, hogy a felperes valójában azt tekinti joga gyakorlása akadályozásának, hogy az általa állított sírhelyet nem közelítheti meg az elképzelései szerinti útvonalon, a ... helyrajzi számú kúria épületét is magába foglaló, bekerített, őrzött ingatlanon áthaladva, ezért helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban, hogy kényelmi szempontok a kegyeleti jog gyakorlásánál nem vehetők figyelembe.
- [11] Kifejtette, hogy a felperes a ... emlékére állított kereszt károsodásával, vagy maradványainak eltűnésével kapcsolatban kegyeletsértő magatartást szintén nem bizonyított. A felperes állítása szerint az emlékmű ledöntése először 2007-ben, majd 2014-ben történt, végül 2016 végére az alapzat is eltűnt, így a fokozatosság egyértelműen természetes károsodásra utal. A Ptk. 84. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározott igények a személyiségi jog megsértésének objektív jogkövetkezményei, melyek csak a személyiségi jogot sértő személlyel szemben alkalmazhatók.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [12] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérte azzal, hogy a Kúria a keresetével egyező tartalmú új határozatot hozzon, míg másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.
- [13] A jogszabálysértés körében a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban Pp.) 3. § (2)-(6) bekezdését, 163. § (1) bekezdését, a Pp. 206. § (1) bekezdését és a 221. § (1) bekezdését, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban Ptk.) 75. § (1) bekezdését, 84. § (1) bekezdését és 85. § (3) bekezdését jelölte meg.
- [14] Hivatkozott arra, hogy az első- és a másodfokú bíróság jogsértő módon mellőzte ... tanúkenti meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát arra vonatkozóan, hogy az alperes akadályozta, majd ellehetetlenítette a sírok látogatását és, hogy egyébként azelőtt látogatta a sírokat. Észrevételezte, hogy az elsőfokú eljárásban az utolsó tárgyalást megelőzően kérte ... tanúkenti meghallgatását, majd a soron következő tárgyalásra előállította, a bíróság azonban a tárgyalást berekesztette és ítéletet hirdetett. Tanúbizonyítási indítványát a másodfokú bíróság is mellőzte. Ezzel az eljáró bíróságok elzárták a bizonyítás lehetőségétől holott a Pp. 3. § (2)-(6) bekezdésére és 163. § (1) bekezdésére figyelemmel a bíróságoknak a bizonyítást el kellett volna rendelni. A másodfokú bíróság a Pp. 239. §-ára figyelemmel alkalmazandó 221. § (1) bekezdésében foglaltakat is megsértette, mert nem tért ki arra az ítéletében, hogy miért mellőzte a felajánlott bizonyítást. Nem adta indokát annak sem, hogy miért nem vette figyelembe a másodfokú eljárásban ... F/1 alatt csatolt írásbeli nyilatkozatát sem, holott ez igazolja, hogy az alperes megtiltotta a sírok látogatását. A másodfokú bíróságnak a tanú meghallgatása hiányában hatályon kívül kellett volna helyeznie az elsőfokú ítéletet.
- [15] A felülvizsgálati kérelem szerint a másodfokú bíróság ítéletében rögzített tényállás ellentétes a peradatokkal így az abból levont jogi következtetés is téves és a jogerős ítélet a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütközik.

- [16] Hiteles térkép másolattal (14/F/1) igazolta, hogy a... hrsz. alatti erdő, melybe az alperes a belépést megtiltotta körül öleli teljesen ... hrsz. alatti sírokat tartalmazó ingatlant, egyetlen pont kivételével, ami azt a ... hrsz. alatti ingatlannal köti össze, ahonnan a sírhely látogatásának biztosítását kérelmezte. Hangsúlyozta, hogy az alperest nem akarja szükségtelenül zavarni, bemenni sem akar a kúriára, csak az épület mellett, a ... hrsz. alatti ingatlanon található úton szeretné megközelíteni a sírokat.
- [17] Álláspontja szerint iratellenes és valótlan a másodfokú bíróság azon megállapítása fenti bizonyíték miatt, hogy a ... hrsz-ú ingatlant a felperes bármikor látogathatja, mert pl. a 14/F/6-14F/11 csatolt iratok is bizonyítják, hogy a bekerítetlen területen is táblán jelzi az alperes, hogy belépni tilos, még a vadászok számára is 2016 végétől. Nem vitatott peradat az is, hogy az alperes rendőrt hívott rá, amikor megpróbált a bekerítetlen területre a felperes kegyeleti joga gyakorlása céljából belépni.
- [18] Iratellenes, hogy csak 2017 júliusában kelt levelében kezdeményezte a kegyeleti jog gyakorlását egyeztetni a felperes, annak tényét, hogy több egyeztetés volt, 1994-től kezdődő időszakra vonatkozóan több dokumentummal is igazolta. Az 1994-ben elküldött ajánlott levél átvételét az alperes visszautasította. Többszöri levelére válasz nem érkezett. F/1. alatt csatolta a 2007. évi Ügyvédi Iroda által az alpereshez írt levelét, melyre a választ szintén nem kapott és több más levél ezután is elküldésre került egészen 2017. júliusáig. Erre írt válaszelevelében az alperes egyeztetésre sem volt hajlandó, sőt rosszhiszeműen azt is letagadta, hogy a felperes felmenői ott lennének eltemetve.
- [19] Megalapozatlan és iratellenes a másodfokú bíróság azon megállapítása is, hogy nem bizonyította, hogy mindhárom perbeli felmenője a ... helyrajzi számú ingatlanon található. Kegyeleti jog akkor is megilleti, ha csak egy hozzátartozója eltemetése lenne bizonyított, másrészt a peradatok a további három felmenő ottani eltemetését is igazolták. Hivatkozott arra, hogy a perben következetesen mindig is azt állította, hogy a felmenői ugyanezen keresztel jelzett sírhelybe kerültek eltemetésre. ... tanú is megerősítette, hogy a kereszt mögött egy sírdomb volt. A másodfokú bíróság köztemetőkre vonatkozó, 25 éves temetkezési helyek feletti rendelkezési jog időtartamával és az azzal kapcsolatos jogszabályi hivatkozása téves, a perbeli jogvitára nem alkalmazható.
- [20] Álláspontja szerint a 2018. január 26-i előkészítő irathoz F/3 alatt csatolt 1945 előtti fényképfelvétel igazolja, hogy a kereszt mögötti gondozott sírhant méretét tekintve is abban több személy nyugszik és a másodfokú bíróság ítéletével szemben számos egyéb peradat bizonyítja a sírok pontos helyét, többek között a 2018. február 6-ai beadványához csatolt F/1-F/3 és a 12/F/1. alatti irat, az alperes F/5 alatt csatolt 1996. évi saját nyilatkozatának szövege, valamint a keresetlevélhez F/4. szám alatt mellékelt irat. Azt, hogy az alperes kegyeleti jogának gyakorlásában akadályozza, illetőleg korlátozza az előzőekben írt iratokon kívül bizonyítják, még a 2018. január 26-i előkészítő irathoz F/1. alatt csatolt anyakönyvi kivonat, a keresethez F/11. alatt csatolt gyászjelentés, az F/4. alatt csatolt állami vagyonkezelő 1994. évi levele, az ... Vidéki Erdőgazdaság 1993. évi levele és a keresetlevélhez F/2 szám alatt csatolt gyászjelentés is.
- [21] Érvelt azzal is, hogy az ítéletábra által felfüggesztő feltétellel adott alperesi nyilatkozat annak ítéletábra általi értékelésétől függetlenül az alperes tudatában volt a jelen perben általa vitatott ténynek.
- [22] Nem felel meg a valóságnak, hogy a másodfokú bíróság azt tekinti a kegyeleti jog akadályozásának, hogy a sírhelyet nem az elképzelései szerinti útvonalon közelítheti meg, mert a felperes nem a

kastélyépülethez közelítve, hanem csak a mellette haladó úton szeretné a sírokat megközelíteni, alperes szükségtelen zavarása nélkül. Nem kényelmi szempontokról van szó, mert a közút melletti árkon és széles patakon csak a ... hrsz. alatti ingatlanon keresztül lehet átjutni a sírokhoz. A 14/F/2 és F/3 alatti térkép és műholdfelvétel bizonyítja, hogy a sírok közelében csak a magyarnándori közút húzódik és, hogy az erdő felől a terepviszonyok nem alkalmasak a megközelítésre, ráadásul nincs és közút és kutyákkal védi a felperes az átjárást és tiltó táblákat helyezett ki.

- [23] Álláspontja szerint a Ptk. 84. § (1) a)-d) pontjában meghatározott polgári jogi igények objektív jogkövetkezmények, melyek nem függenek az alperes felróhatóságától. A síremlék saját költségére történő helyreállításának kötelezettsége attól függetlenül terheli az alperest, hogy mi volt ténylegesen a szerepe a síremlék megrongálódásában hiszen ezt a folyamatos kegyeleti jogsértést megalapozza. Az alperes felróhatóságának csak a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja szerint kártérítési igény érvényesítése esetén lenne releváns.
- [24] Hivatkozott még arra is, hogy a Rómában 1950. november 4-én kelt, hazánkban az 1993. évi XXXI. évi törvényben kihirdetett Egyezmény 8. cikkében rögzített magán-és családi élet tiszteletben tartásához való, a 9. cikk szerinti gondolat, lelkiismereti és vallásszabadsághoz való jog, a 13. cikk szerinti hatékony jogorvoslathoz való, valamint a 14. cikk szerinti megkülönböztetés tilalmához fűződő jogát is sérti a jogerős ítélet. A felperest nem érheti hátrányos megkülönböztetés amiatt, hogy történelmi családból származik és hozzátartozói nem köztemetőben, hanem magánterületen kerültek eltemetésére.
- [25] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.
- [26] Hivatkozott arra, hogy a Pp. 271. § (4) alapján nincs helye felülvizsgálatnak, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre utalással hagyta helyben. Előadta, hogy azzal, hogy a tanú meghallgatását a másodfokú bíróság mellőzte, nem sértette a Pp. 3. §-ában foglaltakat. A Pp. 3. § (4) bekezdése alapján a bíróság a bizonyítás elrendelését mellőzni volt köteles. ... tanúkenti meghallgatását egyébként is olyan módon kérte a felperes, hogy megelőzően okiratba foglalt nyilatkozatot csatolt be a tanútól, így emiatt a személyes meghallgatásnak az irat után jelentősége nem volt. A nyilatkozat vélelmeket tartalmaz és nincs benne olyan állítás, melyből a kegyeleti jog gyakorlásának akadályozása megállapítható lenne. A síremlék gondozását mások biztosították éveken át, és a felperes a kökereszt 2014. évi állapotát észlelve sem állította azt helyre. Más sírhely illetőleg emlékhely a kökeresztben kívül nem volt, melyet a tanú vallomása is igazolt. Az alperesnek a kialakult helyzethez semmi köze nincs. Előadta, hogy az ingatlanát védeni a területen elszaporodó tulajdon elleni bűncselekmények miatt volt szükséges, és természetesen hajlandó együttműködni a kegyeleti jog gyakorlásában.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [27] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [28] A Pp. 272. § (2) bekezdése és 275. § (2) bekezdése értelmében a Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül. Abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy sérti -e a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat a felülvizsgálati kérelemben előadott okokból.

- [29] A jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és az eljárás bíróságok új eljárásra utasítására a Pp. 275. § (3) és (4) bekezdésére figyelemmel csak az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértés esetén van lehetőség.
- [30] A Kúria új eljárást igénylő, az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértést a felülvizsgálati kérelemben írt indokok alapján nem észlelt. A másodfokú bíróság a jogvitát érdemben elbírált és az indokolási kötelezettségnek eleget tett.
- [31] A felülvizsgálati kérelem lényegében a jogerős ítélet mérlegelésre vonatkozó álláspontját támadta annak megalapozatlanságára és jogszabálysértésre hivatkozva.
- [32] A bírói mérlegelés felülvizsgálati eljárásban való támadhatóságával kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróságnak, illetve a Kúriának már hosszú ideje kifejtett gyakorlata az, hogy a bíróság mérlegelésébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható. Felülmérlegelésre csak kivételesen kerülhet sor, ha a tényállás feltáratlan, iratellenes, logikai ellentmondást tartalmazó következtetésen, vagy a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen, vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelésén alapul (BH 1993.768, BH 1994.196, BH 1999.44). A Kúria azonban ilyet, illetve új eljárást igénylő, az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértést a felülvizsgálati kérelemben írt indokok alapján nem észlelt.
- [33] A Kúria jogi álláspontja szerint a jogerős ítélet a bizonyítékok okszerű mérlegelése eredményeként állapította meg a releváns tényállást és abból helytálló jogi következtetésre is jutott, miszerint a felperes nem tudta bizonyítani kegyeleti joga alperes általi korlátozását illetőleg akadályozását. A Kúria mindenben utal a jogerős ítélet indokolásában kifejtettekre és a felülvizsgálati kérelemre tekintettel az alábbiakat tartja szükségesnek rögzíteni.
- [34] A Kúria teljes mértékben egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a felperes által csatolt okirati bizonyítékok, dokumentumok, fényképek csak idősebb báró ... perbeli ingatlanon való eltemetésének és síremlék állításának tényét támasztották alá, melynek ténye ugyanakkor - a felülvizsgálati kérelem helyes hivatkozása szerint is - a felperes kegyeleti jogosultságának érvényesíthetőségét önmagában megalapozta. Téves a felülvizsgálati kérelem azon hivatkozása is, hogy a három hozzátartozó kereszt melletti sírhelyét ... tanúvallomása alátámasztotta.
- [35] A kegyeleti jog mint személyiségi jog a tulajdonjoggal szemben korlátlan jogokat nem eredményezhet, annak gyakorlására csak előzetes egyeztetés után kerülhet sor. A felülvizsgálati kérelemben előadottakkal szemben a jogerős ítélet helyesen állapította meg a csatolt dokumentumok alapján, hogy a felperes csak a 2017. júliusi levelével kezdeményezett ilyen egyeztetést az alperessel, konkrét útvonal megjelölése nélkül. Erre nem vitásan azt követően került sor, hogy az alperes a ... alatti ingatlanra magánterületét jelző és belépést tiltó táblákat helyezett ki, melyek a tulajdonos rendelkezési jogából eredően az ingatlan védelmét szolgáló intézkedéseként megtehetőek, ugyanakkor a jogerős ítélettel egyetértve hangsúlyozza a Kúria azt is, hogy egyéb peradat hiányában ezek nem értelmezhetők a kegyeleti jog gyakorlását korlátozó, tiltó intézkedéseknek. A perbeli síremlék nem vitatottan körbe kerítetlen területen állt, mely szabadon volt megközelíthető az erdei úton, illetve útvonalon keresztül, ezzel ellentétesen a felperes 14. szám alatti dokumentumai sem igazoltak. Egyetértett a Kúria a jogerős ítélet azon megállapításával is, hogy a felperes ezen túl nem bizonyította azt sem, hogy 2016-ban megtiltotta volna az alperes a síremlék látogatását, mert ennek bizonyítására a 2017. évi levélre írt válaszirat sem volt alkalmas.
- [36] Az eljáró bíróságok az előzetes levelezés körében okszerűen jutottak azon megállapításra is, hogy

1997. évet követően csak 2017 júliusban volt írásbeli egyeztetés a kegyeleti jog gyakorlása tárgyában. A felperes már az elsőfokú eljárásban személyesen és később fellebbezésében is úgy nyilatkozott, hogy 2016-ig a sírhelyet látogatta az erdő felőli részről. A felperes az ezen kívüli számos írásos egyeztetésre vonatkozó előadást csak a fellebbezésében és a felülvizsgálati eljárásban tett, az elsőfokú eljárásban ilyen hivatkozása nem volt. A felperes a fellebbezéséhez csatolt 2007. évi ügyvédi levélre egyrészt az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott, másrészt az a kegyeleti jog korlátozását, illetve akadályozását nem bizonyította, hanem csak a kökereszt károsodásával kapcsolatos tájékoztatás kérést tartalmazott.

- [37] A felülvizsgálati kérelemben előadottal ellentétben a Kúria álláspontja szerint az alperes 1996. március 23-i alperesi nyilatkozatát is helyesen értelmezte a másodfokú bíróság akként, hogy a bekeríteni szándékozott területen kívüli bejárással kívánta már ekkor is biztosítani a kegyeleti jog gyakorlását az alperes. Helytálló az az értelmezés is, hogy az alperes feltételes nyilatkozata csupán annyit jelent, hogy ez időpontban még nem volt jogerős tulajdonszerzése, mely az e tárgyban felek közötti korábbi vitákra is utaló kijelentéseként értelmezhető.
- [38] Oszttja a Kúria a jogerős ítélet azon álláspontját is, hogy a kegyeleti jog nem szolgálhat kényelmi szempontokat, valamint nem korlátozhatja a tulajdonos rendelkezési jogához való jogosultságát sem, melyből szükségszerűen következik, hogy a kegyeleti jog gyakorlását a felperesnek az alperessel egyeztetnie szükséges. Erre figyelemmel helyesen állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a felperes valójában azt tekinti kegyeleti joga sérelmének, hogy a kúria bekerített területe felől nem tudja az ingatlant megközelíteni, ehhez képest felülvizsgálati kérelmében pedig már arra hivatkozott, hogy az elkerített területen haladó közúton keresztül - a kúriára be nem lépve - kívánja azt megközelíteni.
- [39] Arra ugyan helyesen hivatkozott a felülvizsgálati kérelem, hogy a jogerős ítéletben felhívott 1999. évi XLIII. törvény és a 145/1999(X.1.) Kormányrendelet hivatkozott rendelkezései a perbeli jogvitára nem alkalmazhatók, de a másodfokú bíróság erre a jelen szabályozási háttér ismertetése miatt utalt csupán, abból következtetéseket nem vont le, ugyanakkor helyesen foglalt állást abban, hogy a kegyeleti jogosultság gyakorlása nem biztosíthat korlátlan jogokat az ingatlan mindenkori tulajdonosával szemben.
- [40] A Kúria hangsúlyozza, hogy okszerűen mellőzték az eljáró bíróságok ... tanúkenti meghallgatását. A csatolt bizonyítékokból és a felek nyilatkozatából ugyanis aggálytalan bizonyítást nyert, hogy a kökereszt az erdőből megközelíthető, kegyeleti jogát a felperes tudta gyakorolni. Az, hogy az erdőben nincs közút és a terepviszonyok nem ideálisak, nem volt az alperes terhére értékelhető. Ezen túl az elsőfokú eljárásban ... tanúkenti meghallgatásával kapcsolatban a felperes csupán annyit adott elő késedelmes bizonyítási indítványában, hogy a kegyeleti jog akadályozása és korlátozása körében kéri megnyilatkoztatni, további részletezett tényelőadást nem tett. Minderre tekintettel a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 3.§ (2)-(6) bekezdését és a 163.§-át sem.
- [41] Arra azonban helyesen hivatkozott a felülvizsgálati kérelem, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 221. §-ában foglalt indokolási kötelezettségének nem tett eleget abban a körben, hogy a tanú meghallgatását mi okból mellőzte, valamint nem értékelte a másodfokú eljárásban csatolt írásbeli nyilatkozatát sem, de ez olyan csekély súlyú szabálysértés, mely az ügy érdemi elbírálására - a bizonyítás eredményére tekintettel - nem hatott ki. A Kúria megjegyzi, hogy a felperes által másodfokú eljárásban csatolt tanú írásbeli nyilatkozata egyébiránt az erdőben az alperesi tulajdonos általi figyelmeztető táblák elhelyezését igazolta és, hogy az alperes a vadászatot is megtiltotta, arra

vonatkozóan csupán a tanú feltevését, véleményét tartalmazza, hogy álláspontja szerint az alperes a felperest is akadályozta a kegyeleti joga gyakorlásában (másodfokú eljárás 5/F/5.szám alatti irat).

- [42] Súlytalan a felülvizsgálati kérelem azon hivatkozása is, hogy 1994-ben az alperes rendőrt hívott a felperesre, figyelemmel arra, hogy perbeli előadása szerint kegyeleti jogát 2016-ig szabadon gyakorolta, illetőleg az alperes 1996. évi nyilatkozata szerint már ekkoriban is a kúria épülete felőli bejárással kívánta volna azt gyakorolni.
- [43] Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet helyesen jutott arra a következtetésre, hogy kegyeleti jogsértés nem állapítható meg, melyre figyelemmel a Ptk. 84.§ (1) bekezdés a-d) pontjaiban foglalt jogkövetkezmények sem alkalmazhatók, valamint arra, hogy bizonyítottság hiányában azt sem lehetett megállapítani, hogy az alperes rongálta meg a kőkeresztet.
- [44] A Római Egyezményrel kapcsolatos hivatkozások körében a Kúria annyit tart szükségesnek megjegyezni, hogy perbeli jogvitában a Ptk. 85. § (3) bekezdésén alapuló kegyeleti jog megsértését kellett az eljáró bíróságoknak vizsgálni. Ebből következően a felülvizsgálatnak nem lehetett tárgya a Római Egyezmény 8.,9.,13. és 14. cikkében rögzítettek megsértése az eljáró bíróságok által.

Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 3. § (2)-(6) bekezdését, 163. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését és a 221. § (1) bekezdését, valamint a Ptk. 75. § (1) bekezdését, 84. § (1) bekezdését és 85. § (3) bekezdését, melyre figyelemmel a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [45] Pp. 3. § (2)-(6) bekezdés, 163. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, régi Ptk. 75. § (1) bekezdés, 84. § (1) bekezdés, 85. § (3) bekezdés.

Záró rész

- [46] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a 74/2020 (III.31.) Kormányrendelet (Veir.) 29.§ (2) bekezdése és a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [47] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § alapján kötelezte az alperes részére a jogi képviselével összefüggésben felmerült felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek összegét a felülvizsgálati pertárgyérték alapulvételével a 32/2003 (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, valamint a (6) bekezdés alkalmazásával állapította meg, áfa mentesen.

Budapest, 2020. június 24.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Vojnitsné dr. Kisfaludy Atala s.k. előadó bíró, Dr. Bajnok István s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bíróági ügyintéző